

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

329

Vragen van het lid **Tseggai** (GroenLinks-PvdA) aan de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *het bericht «Van Mediamarkt-bonnen tot «spookcursisten»: zo werkte ingenieuze miljoenenoplichting»* (ingezonden 6 oktober 2025).

Antwoord van Staatssecretaris **Nobel** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) (ontvangen 3 november 2025).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht *«Van Mediamarkt-bonnen tot «spookcursisten»: zo werkte ingenieuze miljoenenoplichting»*?¹

Antwoord 1

Ja, ik ben bekend met het bericht.

Vraag 2

Hoe is het mogelijk dat malafide taalscholen jarenlang miljoenen euro's aan overheidsgeld konden ontvangen zonder dat hier toezicht op was of werd ingegrepen?

Antwoord 2

In het oude inburgeringsstelsel onder de Wet Inburgering 2013 (Wi2013) konden inburgeraars een sociale lening tot € 10.000 aanvragen bij DUO voor het volgen van taallessen en inburgeringscursussen ter voorbereiding op hun inburgeringsexamen. Dit leenstelsel bleek echter kwetsbaar voor fraude. Inburgeraars hebben beperkte kennis van hun rechten en plichten, en zijn de Nederlandse taal nog niet machtig. Zij blijken vaak niet in staat om de kwaliteit en integriteit van taalscholen goed te beoordelen. Malafide taalscholen maakten hier misbruik van. In sommige gevallen was er sprake van samenspanning tussen inburgeraar en taalschool. De kwetsbaarheid van het leenstelsel voor fraude is belangrijke reden geweest om het stelsel te wijzigen. Ik heb wijzigingen in het nieuwe stelsel beschreven bij vraag 7.

¹ AD.nl, 30 september 2025, «Van Mediamarkt-bonnen tot «spookcursisten»: zo werkte ingenieuze miljoenenoplichting», www.ad.nl/binnenland/van-mediamarkt-bonnen-tot-spookcursisten-zo-werkte-ingenieuze-miljoenenoplichting~a24fd50f/

Vraag 3

Kunt u aangeven welke toezichthouder verantwoordelijk was en is voor het controleren van dergelijke instellingen en taalscholen?

Antwoord 3

Onder de Wi2013 werd de kwaliteit van de cursussen inzichtelijk gemaakt via Blik op Werk (BoW). Het toezicht op het inburgeringsstelsel had in eerste instantie twee pijlers: examenafname (hetgeen verantwoordelijkheid was van DUO) en tegengaan van fraude bij declaraties door taalscholen (verantwoordelijkheid van respectievelijk BoW en DUO). Sinds 2017 is het toezicht op verzoek van de Tweede Kamer aangevuld met een derde pijler, namelijk toezicht in de klas op de kwaliteit van de taallessen (hetgeen verantwoordelijkheid werd van een onafhankelijke audit partij en BoW). Nadat de fraude aan het licht kwam zijn diverse maatregelen getroffen. Door een combinatie van toezicht in de klas, financiële audits en forensische controles is het beter mogelijk geworden om betrouwbare taalscholen te onderscheiden van malafide aanbieders. Blik op Werk is binnen het huidige stelsel (Wi2021) ook de organisatie die het keurmerk toekent.

Vraag 4

Zijn er sinds het aan het licht komen van deze fraude maatregelen genomen om het aantal inspecties bij taalscholen en andere inburgeringsinstellingen te intensiveren?

Antwoord 4

Ja, er zijn aanvullende maatregelen genomen.

- In 2018 zijn versneld alle taalscholen geïnspecteerd op de kwaliteit van het lesprogramma en de docenten (toezicht in de klas).
- Vanaf 1 juni 2018 is Blik op Werk gestart met het ontwikkelen en toepassen van een nader financieel toezichtinstrument bij de taalscholen. Dit instrument is gericht op het voorkomen van financiële fraude bij het inburgeringsonderwijs. Ook hierop zijn alle taalscholen versneld geïnspecteerd.
- Er zijn onaangekondigde/onverwachte schoolbezoeken uitgevoerd.
- BoW heeft sterker ingezet op de controle en toelating van aspirant-taalscholen. In overleg met de Inspectie SZW is er voor het toegangsgesprek met de aspirant-taalschoolhouder een checklist ontwikkeld om eerdere signalen van fraude op te kunnen pikken.
- Taalscholen zijn sinds 2019 verplicht contracten aan te leveren en krijgen facturen achteraf uitbetaald door DUO. Dit draagt bij aan fraudesignalering en ondersteunt het toezicht.

Vraag 5

Heeft u zicht op hoeveel inburgeraars door deze fraude slechter of onvoldoende onderwijs hebben gekregen?

Antwoord 5

Ik heb geen inzicht in de aantallen. Gedupeerden hebben zich veelal niet gemeld.

Vraag 6

Worden deze gedupeerden in staat gesteld om hun onderwijs alsnog af te ronden? Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke manier?

Antwoord 6

Inburgeringsplichtigen die gedupeerd zijn door het faillissement van een taalschool of het intrekken van het Blik op Werk-keurmerk kunnen een verlenging van de inburgeringstermijn aanvragen. Voor inburgeraars die in de problemen zijn gekomen door een verkeerde keuze voor een taalschool wordt maatwerk toegepast om boetes te voorkomen.

Vraag 7

Welke concrete maatregelen neemt u om te voorkomen dat een situatie als deze zich nog een keer voordoet?

Antwoord 7

BoW, DUO en de opsporingsdienst van de Nederlandse Arbeidsinspectie houden, ieder vanuit hun eigen taak en verantwoordelijkheid, actief toezicht op signalen van mogelijke onregelmatigheden binnen het inburgeringsonderwijs. Er is in het bijzonder aandacht voor fraude met inburgeringsgeld door taalscholen en op examenfraude door inburgeraars. Waar nodig bespreken zij de signalen met elkaar en met mijn ambtenaren. Bij geconstateerde fraude nemen zij passende maatregelen. De inspanningen van deze drie partners in de afgelopen jaren om fraude terug te dringen hebben effect. Het aantal fraudemeldingen bij DUO, Blik op Werk en de opsporingsdienst van de Arbeidsinspectie is aanzienlijk lager dan in het verleden. Bovendien zijn signalen in de meeste gevallen niet zodanig dat ze leiden tot een schorsing of intrekking van het keurmerk. Met name BoW heeft haar instrumentarium in deze periode aanzienlijk versterkt, onder meer door de invoering van toezicht in de klas, het uitvoeren van financiële audits en intensievere monitoring van aspirant-keurmerkhouders.

In het huidige inburgeringsstelsel is bovendien sprake van een dubbel slot, van monitoring door gemeenten en toezicht door Blik op Werk. Gemeenten besteden het inburgeringsonderwijs in de Wi2021 aan en sluiten hiervoor contracten af met taalscholen. In deze contracten kunnen gemeenten aanvullende afspraken opnemen over kwaliteit en waarborgen tegen fraude. Daarnaast hebben gemeenten via de reguliere voortgangsgesprekken met inburgeraars zicht op de geleverde kwaliteit door taalscholen. Dit is een verbetering ten opzichte van de Wi2013.

Vraag 8

Hoe kijkt u naar de keuze voor het vrijemarktmodel in het inburgeringsonderwijs? Welke lessen zijn uit dit voorval geleerd?

Antwoord 8

Ik sta achter de keuze voor het vrije marktmodel. Dit maakt dat gemeenten op een brede markt taallessen (en participatie activiteiten) kunnen inkopen en geeft gemeenten meer mogelijkheden om maatwerk te bieden aan inburgeraars in het inburgeringsonderwijs.

Vraag 9

Hoe kunt u waarborgen dat commerciële belangen en financieel gewin niet opnieuw zwaarder gaan wegen dan de kwaliteit van integratie en inburgering?

Antwoord 9

Zowel gemeenten die de regie hebben over de inburgering als Blik op Werk en DUO spelen een belangrijke rol in het borgen van de kwaliteit van het inburgeringsonderwijs.